శ్రీరస్తు

కృష్ణయజుర్వేద

తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే

॥ ప్రథమాష్టక ప్రారమ్భః ॥

॥ హరిః ఓమ్॥

బ్రహ్మ సంధత్తం తన్మే జిన్వతమ్ । క్షత్త్రగ్ం సంధత్తం తన్మే జిన్వతమ్ । ఇషగ్ం సంధత్తం తాం మే జిన్వతమ్ । ఊర్జగ్ం సంధత్తం తాం మే జిన్వతమ్ । రయిగ్ం సంధత్తం తాం మే జిన్వతమ్ । పుష్టిగ్ం సంధత్తం తాం మే జిన్వతమ్ । ప్రజాగ్ం సంధత్తం తాం మే జిన్వతమ్ । ప్రకూన్సంధత్తం తాన్మే జిన్వతమ్ । స్తుతోసి జనధాః । దైవాస్త్వా ఋక్త్రిపాగ ప్రణయన్తు ॥ ౧ ॥ స్రువీరాగ ప్రజాగ ప్రజనయన్పరీహి । శుక్రశ్శుక్రశోచిషా । స్తుతోసి జనధాః । దైవాస్త్వా మన్థిపాగ ప్రణయన్తు । సుప్రజాగ ప్రజాగ ప్రజనయన్పరీహి । మన్థీ మన్థిశోచిషా । సంజగ్మానా దివ ఆపృథివ్యాయుః । సంధత్తం తన్మే జిన్వతమ్ । ప్రాణగ్ం సంధత్తం తం మే జిన్వతమ్ । అపానగ్ం సంధత్తం తం మే జిన్వతమ్ ॥ ౨ ॥ వ్యానగ్ం సంధత్తం తం మే జిన్వతమ్ । చక్షుస్సంధత్తం తన్మే జిన్వతమ్ । శ్రోత్రగ్ం సంధత్తం తన్మే జిన్వతమ్ । మనస్సంధత్తం తన్మే జిన్వతమ్ । వాచగ్ం సంధత్తం తాం మే జిన్వతమ్ । ఆయుస్త్వ ఆయుర్మే ధత్తమ్ । ఆయుర్యజ్ఞాయ ధత్తమ్ । ఆయుర్యజ్ఞపతయే ధత్తమ్ । ప్రాణస్త్వగపాన్-

णां मे धत्तम् । घ्राणं यज्ञाय धत्तम् ॥ 3 ॥ घ्राणं यज्ञपतये धत्तम् । चक्षुस्थश्चक्षुर्मे धत्तम् । चक्षुर्यज्ञाय धत्तम् । चक्षुर्यज्ञपतये धत्तम् । श्रोत्रङ्गस्थश्श्रोत्रं मे धत्तम् । श्रोत्रं यज्ञाय धत्तम् । श्रोत्रं यज्ञपतये धत्तम् । तौ देवौ शुक्रामन्थिनौ । कल्पयतं दैव्यौ शं । कल्पयतं मानुषीः ॥ ४ ॥ इषमूर्जमुस्मासु धत्तम् । घ्राणान्न शंसु । प्रजां मयि च यजमाने च । निरस्तꣳशुष्मः । निरस्तो मर्कः । अपनुत्तो शण्डामर्कौ सहामुना । शुक्रस्य सदसि । मन्थिनस्सदसि । स प्रथमस्संकृतिर्विश्वकर्मा । स प्रथमो मित्रो वरुणो अग्निः । सप्रथमो बृहस्पतिश्चिकित्वान् । तस्मै इन्द्रियं सुतमाजुहोमि ॥ ५ ॥

सयुन्त्वघ्नानꣳ सन्धत्तं तं मे जिन्वतं घ्राणं यज्ञाय धत्तं मानुषीरग्निर्द्वे च ॥ ८ ॥

ब्रह्मन्धत्तं तदिषमूर्जꣳ रयिं पुष्टिं प्रजां तां प्रशास्ता ॥ संधत्तं तत्प्राणमपानं व्यानं तं चक्षुश्श्रोत्रं मनस्तदाच्छं तां । इषादिपञ्चकै वाचं तां मे प्रशास्तन्धत्तं तान्मे घ्राणादि त्रितयै तं मैऽन्यत्रि तन्मे ॥

कृत्तिकास्वग्निमादधीत । एतद्वा अग्नेर्नक्षत्रम् । यत्कृत्तिकाः । स्वयैवैनं दैवतयाऽऽत्मन्धाय । ब्रह्मवर्चसी भवति । मुखं वा एतन्नक्षत्राणाम् । यत्कृ-

త్తికాః । యగ్ం కృత్తికాస్వగ్నిమాధత్తే । ముఖ్య ఏవ భవతి । అథో ఖలు ॥ ౬ ॥ అగ్నినక్షత్త్రమిత్యపచాయన్తి । గృహా వై దాహుకో భవతి । ప్రజాపతీ రోహిణ్యామగ్నిమసృజత । తం దైవా రోహిణ్యామాదధత । తతో వై తే సర్వాన్లోకానరోహన్ । తద్రోహిణ్యై రోహిణిత్వమ్ । యో రోహిణ్యామగ్నిమాధత్తే । ఋధ్నోత్యేవ । సర్వాన్లోకానారోహతి । దైవా వై భద్రాస్సన్తోఽగ్నిమాధిఘ్నన్త ॥ ౭ ॥ తేషామనాహితాగ్నిరాసీత్ । అథేభ్యో వామం వస్వపాక్రామత్ । తే పునర్వస్వోరాదధత । తతో వై తాన్ వామం వస్వపావర్తత । యగ్ం పురాఽభద్రస్సన్నాధీయూన్థాస్యత్ । స పునర్వస్వోరగ్నిమాదధీత । పునరేవైనం వామం వస్వపావర్తతే । భద్రోభవతి । యగ్ం కామయేత దానకామా మే ప్రజాస్స్యురితి । స పూర్వయోగ్ం ఫల్గునీర్యోరగ్నిమాదధీత ॥ అర్యమ్ణో వా ఏతన్నక్షత్త్రమ్ । యత్పూర్వా ఫల్గునీ । అర్యమేతి తమాహురోదదాతి । దానకామా అస్మై ప్రజా భవన్తి । యగ్ం కామయేత భగీ స్యామితి । స ఉత్తరయోగ్ం ఫల్గునీర్యోరగ్నిమాదధీత । భగస్య వా ఏతన్నక్షత్త్రమ్ । యదుత్తరా ఫల్గునీ । భగ్యేవ భవతి । కాలకఞ్జా వై నామాసురా ఆసన్ ॥ ౮ ॥ తే సువర్గాయ లోకాయాగ్నిమచిన్వత । పురుష ఇష్టకాముపాదధాత్పురుష ఇష్టకామ్ । స ఇన్ద్రో బ్రాహ్మణో బ్రువాణ ఇష్టకాముపాదధత్త । ఏషా మే చిత్రా నామేతి । తే సువర్గం లోకమారోహన్ । స ఇన్ద్రో

ఇష్టక్తామావృహత్ । తేఽవాకీర్యన్త । యేఽవాకీర్యన్త । త ఊర్ధ్వా-
వభయోఽభవన్ । ద్వావుదవతతామ్ ॥ ౧౦ ॥ తౌ ద్విర్వ్యా శ్యానా-
వభవతామ్ । యో భ్రాతృవ్యవాన్థ్స్యాత్ । స చిత్రాయామ్ము-
గ్నిమాదధీత । అవకీర్యైవ భ్రాతృవ్యాన్ । ఓజో బలమిన్ద్రియం
వీర్యమాత్మన్ధత్తే । ప్రసన్తా బ్రాహ్మణోఽగ్నిమాదధీత । వసన్తో
వై బ్రాహ్మణస్యర్తుః । స్వ ఏవైనమృతావాధాయ । బ్ర-
హ్మవర్చసీ భవతి । ముఖం వా ఏతదృతూనామ్ ॥ ౧౧ ॥ య-
ద్వసన్తః । యోవసన్తాఽగ్నిమాధత్తే । ముఖ్య ఏవ భవతి । అథో
యోనిమన్తమైవైనం పరిజాత్తమాధత్తే । గ్రీష్మే రాజన్య ఆదధీత ।
గ్రీష్మో వై రాజన్యస్యర్తుః । స్వ ఏవైనమృతావాధాయ । ఇన్ద్రి-
యావీ భవతి । శరది వైశ్య ఆదధీత । శరద్వై వైశ్యస్యర్తుః ॥ ౧౨ ॥
స్వ ఏవైనమృతావాధాయ । ప్రతిమాన్భవతి । న పూర్వయోఃఽ
ఫల్గున్యోరగ్నిమాదధీత । ఏషా వై జఘన్యా రాత్రిస్సంవత్సరస్య ।
యత్ఫాల్గునీ । పృష్టిత ఏవ సంవత్సరస్యాగ్నిమాధాయ ।
పాపీయాన్భవతి । ఉత్తరయోరాదధీత । ఏషా వైవ్రథమా రాత్రిస్సం-
వత్సరస్య । యదుత్తరా ఫల్గునీ । ముఖత ఏవ సంవత్సరస్యాగ్నిమా-
ధాయ । వసీయాన్భవతి । అథో ఖలు । యదైవైనం యజ్ఞ ఉపన-
మేత్ । అథాదధీత । సైవాస్యర్ద్ధిః ॥ ౧౩ ॥

ఖల్వధిఘ్నన్త ఫల్గున్యోరగ్నిమాదధీతాసన్నపతితామృతూ-
నాం వైశ్యస్యతూరుత్తరా ఫల్గునీ షట్చ ॥ ౩ ॥

ఊర్ధ్వన్తి । యద్దేవాస్యా అమేధ్యమ్ । తదపహన్తి । అపో హోక్షతి శాన్త్యై । సికతా నినయతి । ఏతద్వా అగ్నేర్వైశ్వానరస్య రూపమ్ । రూపేణైవ వైశ్వానరమవరున్ధే । ఊషాన్నివపతి । పుష్టిర్వా ఏషా ప్రజననమ్ । యదూషాః ॥ ౧౪ ॥ పుష్ట్యామేవ ప్రజననేఽగ్నిమాధత్తే । అథో సంజ్ఞాన ఏవ । సంజ్ఞానగ్ం హ్యేతత్పశూనామ్ । యదూషాః । ద్యావాపృథివీ సహాస్తామ్ । తే వియతీ అబ్రూతామ్ । అస్త్వేవ నౌ సహ యజ్ఞియమితి । యదముష్యా యజ్ఞియమాసీత్ । తదస్యామదధాత్ । త ఊషా అభవన్ ॥ ౧౫ ॥ యదస్యా యజ్ఞియమాసీత్ । తదముష్యామదధాత్ । తదదశ్చన్ద్రమసి కృష్ణమ్ । ఊషాన్నివపన్నాదో ధ్యాయేత్ । ద్యావాపృథివ్యోరేవ యజ్ఞియేఽగ్నిమాధత్తే । అగ్నిర్దేవేభ్యో నిలాయత । ఆఖూ రూపం కృత్వా । స పృథివీం ప్రావిశత్ । స ఉతీగ్ం కుర్వాణగ్ం పృథివీమన్వ సమచరత్ । తదాఖుకర్మమభవత్ ॥ ౧౬ ॥ యదాఖుకర్మమగ్ం సంభారో భవతి । యదేవాస్య తత్ర న్యక్తమ్ । తదేవావరున్ధే । ఊర్జం వా ఏతగ్ం రసం పృథివ్యా ఉపదీక్తా ఉద్దిహన్తి । యద్వల్మీకమ్ । యద్వల్మీకవపా సంభారో భవతి । ఊర్జమేవ రసం పృథివ్యా అవరున్ధే । అథో శ్రోత్రమేవ । శ్రోత్రగ్ం హ్యేతత్పృథివ్యాః । యద్వల్మీకః ॥ ౧౭ ॥ అబధిరో భవతి । య ఏవం వేద । ప్రజావతీగ్ం ప్రజా అసృజత । తాస్తామన్నమువపాక్షీయత । తాభ్యస్సూద్గముప ప్రాభినత్ । తత్తో

वै तास्तामन्नं नाऽऽप्नोत । यस्य सूदस्संभारो भवति । तस्य गृहेऽन्नं प्रीयते । आप्नो वा इदमग्रे सलिलमासीत् । तेन प्रजापतिरश्राम्यत् ॥ ८४ ॥ कथमिदग्ं स्याडिति । सोऽवश्यत्पुष्करपर्णं तिष्ठत् । सोऽमन्यत । अस्ति वै तत् । यस्मिन्निदमधि तिष्ठतीति । स वराहो रूपं कृत्वोप्रस्यमज्जत् । स पृथिवीमधा आर्च्छत् । तस्या उपहतोदमज्जत् । तत्पुष्करपर्णेऽप्रथयत् । यदप्रथयत् ॥ ८५ ॥ तत्पृथिव्यै पृथिवित्वम् । अभूद्वा इदमिति । तस्माद्भूमित्वम् । तां दिशोऽनु वातस्समवहत् । तागग्ं शर्कराभिरदृग्ंहत् । शं वै नोऽभूदिति । तच्छर्कराणाग्ं शर्करत्वम् । यद्वराहविहतग्ं संभारो भवति । अस्यामेवाग्नेमृत्पिण्डमग्निमाधत्ते । शर्करा भवन्ति धृत्यै ॥ ८६ ॥ अथो क्षेत्रस्य । सरेता अग्निराधेय इत्याहुः । आप्तो वरुणस्य पत्न्या आस । तां अग्निरभ्यध्यायत् । तामस्रमभवत् । तस्य रेतग्ं परापतत् । तदिरण्यमभवत् । यदिरण्यमुपास्यति । सरेतसमेवाग्निमाधत्ते । पुरुष इन्नेव स्यादिति तसो बीभथ्सत इत्याहुः ॥ ८७ ॥ उत्तरत उपास्यत्यबीभथ्सायै । अति प्रयच्छति । अतिमेवैति प्रयच्छति । अग्निर्देवेभ्यो निलायत । अश्वो रूपं कृत्वा । सोऽश्वत्थे संवथ्सरमतिष्ठत् । तदश्वत्थस्याश्वत्थत्वम् । यदाश्वत्थस्संभारो

భవతి । యద్దేవాస్య తత్ర్సి స్యక్తమ్ । తద్దైవావరున్ధే ॥ ౨౨ ॥
దైవా వా ఊర్జ్జం వ్యభజన్త । తత ఉదుమ్బర ఉదతిష్ఠత్ । ఊర్గ్వా
ఉదుమ్బరః । యదౌదుమ్బరస్సంభారో భవతి । ఊర్జ్జమైవావరున్ధే ।
తృతీయస్యామితో దివి సోమఆసీత్ । తం గాయత్ర్యాఽహరత్ । త-
స్య పర్ణమచ్ఛిద్యత । తత్పర్ణోఽభవత్ । తత్పర్ణస్య పర్ణత్వ-
మ్ ॥ ౨౩ ॥ యస్య పర్ణమయస్సమ్భారో భవతి । స్తోమ-
స్తీథమైవావరున్ధే । దైవా వై బ్రహ్మన్నవదన్త । తత్పర్ణ ఉపాశృ-
ణోత్ । స్రుశ్రవా వై నామ । యత్పర్ణమయస్సమ్భారో భవతి ।
బ్రహ్మవర్చసమైవావరున్ధే । ప్రజాపతిరగ్నిమసృజత । సోఽబి-
భైత్పృ మా ధక్ష్యతీతి । తగ్ం శమ్యాఽశమయత్ ॥ ౨౪ ॥ తచ్ఛ-
మ్యై శమిత్వమ్ । యచ్ఛమీమయస్సమ్భారో భవతి । శాన్త్యా
అప్రదాహాయ । అగ్నేస్సన్నహ్యస్య యతః । వికఙ్కతం భా ఆర్ఛత్ ।
యదై వికఙ్కతస్సమ్భారో భవతి । భా ఏవావరున్ధే । సహృదయ్యోఽ-
గ్నిరాధేయ ఇత్యాహుః । మరుత్తో ఽద్భిరగ్నిమతమయన్ । తస్య త్రా-
స్తస్య హృదయమాచ్ఛిన్ద్ । సాఽశనిరభవత్ । యద్దశనివాతస్య
వృక్షస్య సమ్భారో భవతి । సహృదయమైవాగ్నిమాధత్తే ॥ ౨౫ ॥
ఊషా అభవన్నభవద్వల్మీకోఽశ్వాన్యదప్రథయద్ధృతైర్య బీభథ్సత
ఇత్యాహావరున్ధే పర్ణత్వమశమయదచ్ఛిన్నగ్ం స్త్రీణి చ ॥ 3 ॥
ద్వాదశసు విక్రామెష్వగ్నిమాదధీత । ద్వాదశ మాసాస్సంవత్సరః ।
సంవత్సరాదైవైన మన్తరుద్ధ్యాధత్తే । యద్ద్వాదశ

శసు విక్రాన్తమెష్వాదధీత । పరిమితమవరుద్ధీత । చతుర్ణిమిత్త ఆదధీత । ఇయద్వాదో విక్రాన్తా 3 ఇతి । పరిమితం వైవాపరిమిత్తం చావరున్ధే । అనృత్తం వై వాచావదతి । అనృత్తం మనసా ధ్యాయతి ॥ ౨౬ ॥ చతుష్పాద్వై సత్యమ్ । అద్రా 3 గిత్యాహ । అదర్శమితి । తత్సత్యమ్ । యశ్చతుర్ణిమిత్తే ఽగ్నిమాధత్తే । సత్య ఏవైనమాధత్తే । తస్మాదాహితాగ్నిర్నానృతం వదేత్ । నాస్య బ్రాహ్మణో ఽనాశ్వాన్గృహే వసేత్ । సత్యే హ్యస్యాగ్నిరాహితః । ఆగ్నేయీ వై రాత్రిః ॥ ౨౭ ॥ ఆగ్నేయాꣳ ష్ణవః । ఐన్ద్రమహః । నక్తం గార్హపత్యమాదధాతి । ష్ణూనేవావరున్ధే । దివా ఽఽహవనీయమ్ । ఇన్ద్రియమేవావరున్ధే । ఆర్ద్రోదితే సూర్య ఆహవనీయమాదధాతి । ఏతస్మిన్వై లోకే ప్రజాపతిꣳ ప్రజా అసృజత । ప్రజా ఏవ తద్యజమానస్సృజతే । అథో భూతం చైవ భవిష్యచ్చావరున్ధే ॥ ౨౮ ॥ ఇన్ద్రా వై మాస్తవీ యజ్ఞానూక్తాశిన్యాసీత్ । సా ఽశృణోత్ । అసురా అగ్నిమాదధత ఇతి । తదగచ్ఛత్ । త ఆహవనీయమగ్రి ఆదధత । అథ గార్హపత్యమ్ । అథానాహార్యపచనమ్ । సా ఽబ్రవీత్ । ప్రతీచ్యేషాగ్ం శ్రీరగాత్ । భద్రా భూత్వా పరా భవిష్యన్తీతి ॥ ౨౯ ॥ యస్యైవమగ్నిరాధీయతే । ప్రతీచ్యస్య శ్రీరేతి । భద్రో భూత్వా పరాభవతి । సా ఽశృణోత్ । దైవా అగ్నిమాదధత ఇతి । తదగచ్ఛత్ । తే ఽనాహార్యపచనమ-

గ్నీఆదధత । అథగార్హపత్యమ్ । అథాహవనీయమ్ । సాఽబ్ర-
వీత్ ॥ 30 ॥ ప్రాచ్యైప్తాగ్ర్ శీరగాత్ । భద్రా భూత్వాసు-
వర్గ ల్లోకమెష్యన్తి । ప్రజాంతు న వేత్స్యన్త ఇతి । యస్యైవమ-
గ్నిరాధీయతే । ప్రాచ్యస్య శ్రీరేతి । భద్రో భూత్వా సువర్గం
లోకమేతి । ప్రజాం తు న విన్దతే । సాఽబ్రవీదిడా మనుమ్ । తథా
వా అహం తవాగ్నిమాధాస్యామి । యథా ప్ర ప్రజయా పశుభి-
ర్ఋద్ధ్నుహైర్జనిష్యసే ॥ 31 ॥ ప్ర త్యస్మిన్లోకే స్థాస్యసి । అభిసు-
వర్గం లోకం జేష్యసీతి । గార్హపత్యమగ్ని ఆదధాత్ । గార్హ-
పత్యం వా అను ప్రజాగ పశవగ ప్రజాయన్తె । గార్హపత్యేనైవా-
స్మై ప్రజాం పశూన్ప్రాజనయత్ । అథాన్వాహార్యపచనమ్ ।
తిర్యఙ్జీవ వా అయం లోకః । అస్మిన్నైవ తేన లోకే ప్రత్యతిష్ఠత్ । అ-
థాహవనీయమ్ । తేనైవ సువర్గం లోకమభ్యజయత్ ॥ 32 ॥
యస్యైవమగ్నిరాధీయతే । ప్ర ప్రజయా పశుభిర్ఋద్ధ్నుహైర్జాయ-
తే । ప్రత్యస్మిన్లోకే తిష్ఠతి । అభి సువర్గం లోకం జయతి । యస్య
వా అయథాదేవతమగ్నిరాధీయతే । ఆద్దేవతాభ్యో వృశ్చ్యతే ।
పాపీయాన్భవతి । యస్య యథాదేవతమ్ । న ద్దేవతాభ్య ఆవృశ్చ్య-
తే । వసీయాన్భవతి ॥ 33 ॥ భృగూణాం త్వాఽఙ్గిరసాం వ్రతప-
తే ప్రజేనాదధామీతి భృగ్వఙ్గిరస్వాదధ్యాత్ । ఆదిత్యా-
నాం త్వా దైవానాం వ్రతపతే ప్రజేనాదధామీత్యన్యాస్తాం
బ్రాహ్మణీనాం ప్రజానామ్ । వరుణస్య త్వా రాజ్ఞో వ్రతపతే ప్రజే-

नादधामीति राज्ञः । इड्डीस्य त्वेन्द्रियेण व्रतपते प्रेतेनादधामीति राजन्यस्य । मनोस्त्वा ग्राम्येण व्रतपते प्रेतेनादधामीति वैश्यस्य । ब्रुभ्रूणां त्वा देवानां व्रतपते प्रेतेनादधामीति रथकारस्य । यथाऽदेवव्रतमग्निरहीनुते । न देवताभ्य आवृश्च्यते । वसीयाꣳसमवति ॥ 3४ ॥

ध्यायतीवै रात्रिश्छवरन्धे भविष्यन्तीत्यब्बिभ्रन्निस्यसेऽजयद्वसीयान्भवति नव च ॥ ४ ॥

प्रजापतिर्वाचस्सत्यमपश्यत् । तेनाग्निमाधत्त । तेन वै स आर्ध्नोत् । भूर्भुवस्सुवरितीयाह । एतदेव वाचस्सत्यम् । य एतेनाग्निमाधत्ते । ब्रुभ्रूत्रेण । अर्धो सत्यप्रायोवै भवति । अर्धो य एनं विद्वानभिचरति । स्तृणुतेतरेनम् ॥ 3५ ॥ भूरितीयाह । प्रजा एव तदग्रजमानस्सृजते । भुव इतीयाह । अस्मिन्नेव लोके प्रतितिष्ठति । सुवरितीयाह । सुवर्ग एव लोके प्रतितिष्ठति । त्रिभिरष्टाक्षरैर्गार्हपत्यमाधत्ते । त्रयइमे लोकाः । एष्वेवैनं लोकेषु प्रतिष्ठितमाधत्ते । सप्तभिः प्रक्षैश्चिराहवनीयम् ॥ 3६ ॥ सुवर्गायवा एष लोकायाऽऽयते । यदाहवनीयः । सुवर्गस्यैवास्मै लोके वाचस्सत्यꣳ सर्वमाप्नोति । त्रिभिर्गार्हपत्यमाधत्ते । प्रक्षैश्चिराहवनीयम् । अष्टौ संपद्यन्ते । अष्टाक्षरा गायत्री । गायत्योऽग्निः । यावानेवाग्निः । तमाधत्ते ॥

ప్రజాపతిఃప్రజా అసృజత । తా అస్తాథ్సృష్టాఃపరాచీ-రాయఃతాభ్యో జ్యోతిరుదగృహ్ణాత్ । తం జ్యోతిఃపశ్యన్తీఃప్రజా అభి సమావర్తన్త । ఉపహ్వయాగ్నిముద్గృహ్ణీయాద్రుద్ధరన్నే । జ్యోతిరేవ పశ్యన్తీఃప్రజా యఃమానమభి సమానర్తన్తే । ప్రజాపతిరబ్రవీత్ । తత్పరాఽపతత్ । తదశ్వోఽభవత్ । తదశ్వస్యాశ్వత్వమ్ ॥ 3౮ ॥ ఏష వై ప్రజాపతిఃయద్అగ్నిఃప్రాజాపత్యోఽశ్వఃయదశ్వం పురస్తాన్నయతి । స్వమేవ చక్షుఃపశ్యన్ప్రజాపతిరనూదేతి । నక్రీ వా ఏషఃయదశ్వఃయదశ్వం పురస్తాన్నయతి । జ్ఞాతానేవ భ్రాతృవ్యాన్ప్రీణాతే । పునరావర్తయతి ॥ 3౯ ॥ జిఘత్స్యమానానేవ ప్రతినుదతే । న్యాహవనీయాయో గార్హపత్యమకామయత । సి గార్హపత్య ఆహవనీయమ్ । తౌ విభాజనాశక్నోత్ । సోఽశ్వఃపూర్వవాహ్యఃత్వా । ప్రాక్షం పూర్వముదవహత్ । తత్పూర్వవాహఃపూర్వవాట్త్వమ్ । యదశ్వం పురస్తాన్నయతి । విభక్త్యైవైనయోస్సా । అథో నానావీర్యావైవైనౌ కురుతే ॥ ౪౦ ॥ యదుపర్యుషరి శిరో హరేత్ । ప్రాణాన్విచ్ఛిన్ద్యాత్ । అధోఽధశ్శిరో హరతి । ప్రాణానాం గోపీథాయ । ఇయత్యగ్రే హరతి । అథేయత్యథేయతి । త్రయ ఇమే లోకాఃనేమేవైనం లోకేషు ప్రతిష్ఠితమాధత్తే । ప్రజాపతిరగ్నిమసృజత । సోఽబిభేత్పరి మా ధక్ష్యతీతి ॥ ౪౧ ॥ తస్య త్రేధా మహిమానం వ్యాహరత్ । భూ-

न्त्या अप्रदाहाय । यत्त्रेधाऽग्नेराधीयते । प्रहिमानमेवास्य तद्व्यूहति । न्त्या अप्रदाहाय । पुनरावर्तयति । प्रहिमानमेवास्य संदधाति । प्रशुर्वा एषः । यदश्वः । एष रुद्रः ॥ ४१ ॥ यदग्निः । यदश्वस्य प्रदेऽग्निमादधात् । रुद्राय प्रशूनपिदधात् । अप्रशुर्यजमानस्स्यात् । यन्नाक्रमयेत् । अनवरुद्धा अस्य प्रशवस्स्युः । प्राश्वेत अक्रमयेत् । यथाऽऽहितस्याग्नेरङ्गारा अभ्यवनरेर्र । अवरुद्धा अस्य प्रशवो भवन्ति । न रुद्रायापिदधाति ॥ ४३ ॥ त्रीणि हवींष्यि निर्वपति । विराज एव विक्रान्त्यै यजमानोऽन्नु विक्रमते । अग्नये पवमानाय । अग्नये पावकाय । अग्नये शुचये । यद्अग्नये पवमानाय निर्वपति । पुनात्येवैनम् । यदग्नये पावकाय । पूत एवास्मिन्न्नाद्यं दधाति । यदग्नये शुचये । ब्रह्मवर्चसमेवास्मिन्नुपरिष्टाद्दधाति ॥ ४४ ॥

एतमूहावनीयं कृत्वेऽश्वत्वं वर्तयति कुरुतऽइतीरुद्रो दधाति यदग्नये शुचय एकं च ॥ ५ ॥

देवासुरास्संयत्ता आसन् । ते देवा विजयमुपयन्तः । अग्नावैष्णवमेकादशकपालं निरवपन् । इदमुनोभविष्यति । यदि नो जैष्यन्तीति । तदग्निर्नोऽधस्तमशक्नोत् । तत्त्रेधा व्यभजत् । प्रशुस्तु तृतीयम् । अग्नौ तृतीयम् । आदि-

ज्ये तृतीयम् ॥ ४५ ॥ तद्वैवाग्निर्त्य । पुरस्तादुपरिष्टान्नि ।
र्वपेऽग्नये पवमानाय पुरोडाशमष्टाकपालं निरुप्तम् ।
प्रशव्वा वा अग्निः पवमानः । यदैव प्रशुष्याशीत् । तत्तेनाव-
रुन्धते । तेऽग्नये पावकाय । अग्निर्वा अग्निः पावकः । य-
दैवाघ्न्यासीत् । तत्तेनावरुन्धते ॥ ४६ ॥ तेऽग्नये
शुचये । अग्निर्वा अदितोऽग्निः शुचिः । यदैवादित्य आसीत् ।
तत्तेनावरुन्धते । ब्रह्मवादिनो वदन्ति । तनुर्वा वै तादृ-
ग्नाध्येयस्य । आग्नेयो वा अष्टाकपालोऽग्नाध्येयमिति ।
यत्तन्निरुप्येत् । नैतानि । यथाऽऽत्मा स्यात् ॥ ४८ ॥
नाङ्गानि । तादृगेव तत् । यदैतानि निरुप्येत् । न तम् ।
यथाऽङ्गानि स्युः । नात्मा । तादृगेव तत् । ऊधयानि स-
ह निरुप्याणि । यज्ञस्य नात्मत्वाय । ऊधयो वा एत-
स्येन्द्रियं वीर्यमाप्यते ॥ ४९ ॥ द्यौऽग्निमाधत्ते ।
इन्द्राग्नी मेकादशकपालमनु निरुप्येत् । आदित्यं चरुम् ।
इन्द्राग्नी वै देवानामयातयामानौ । ये एव देवते अ-
यातयामे । ताभ्यामेवास्मा इन्द्रियं वीर्यमवरुन्धे ।
आदित्यो भवति । इयं वा अदितिः । अस्यामेव प्रतितिष्ठति । धेनुर्वै
वा एतद्देवतः ॥ ५० ॥ [illegible] यदाज्यम् । अनडुवा-
न्सहूलः । मिथुनमेवावरुन्धे । घृतं भवति । यज्ञस्यालू-
नत्वाय । चत्वार ऋत्विजः प्राश्नन्ति । द्विर्मे-

వ జ్యోతీంషి జుహోతి । ప్రజా వా ఏతాని హవీగ్ంషి । ప్రజా రుద్రః। యద్రుద్రాయ ॥ ౫ం ॥ యథ్సంద్య ఏతాని హవీగ్ంషి నిర్వపేత్ । రుద్రాయ పశూనపి దధ్యాత్ । అపశుర్యజమానస్యాత్ । యన్నానుం నిర్వపేత్ । అనవరుద్ధా అస్య పశవస్స్యుః । ద్వాదశశస్తు రాత్రీష్వనుం నిర్వపేత్ । సంవత్సరప్రతిమా వై ద్వాదశ రాత్రయః । సంవథ్సరేణైవాస్మై రుద్రగ్ం శమయిత్వా । పశూనవరున్ధే । యదేకమేకమితాని హవీగ్ంషి నిర్వపేత్ ॥ ౫౧ ॥ యథా త్రీణ్యవపనాని పూరయేత్ । తాదృక్తత్ । న ప్రజనన్మిచ్ఛేగ్ంత్ । ఏకం నిరుప్య । ఉత్తరై సమస్యేత్ । తృతీయమైవాస్మై లోకమిచ్ఛేగ్ంషతి ప్రజననాయ । తం ప్రజయా పశుభిరన్తు ప్రజాయతే । అథో యజ్ఞస్యైవైషాఽభిక్రాన్తిః । రథచక్రం ప్రవర్తయతి । మనుష్యరథేనైవ దేవరథం ప్రత్యవరోహతి ॥ బ్రహ్మవాదినో వదన్తి । హోత్తవ్యమగ్నిహోత్రా (3) ం న హోత్తవ్యా3మితి । యద్యజుషా జుహుయాత్ । అయథాపూర్వమాహుతీ జుహుయాత్ । యన్న జుహుయాత్ । అగ్నిగ్ం పరా భవేత్ । తూష్ణీమైవ హోత్తవ్యమ్ । యథాపూర్వమాహుతీ జుహోతి । నాగ్నిగ్ం పరాభవతి । అగ్నీధే దదాతి ॥ ౫౩ ॥ అగ్నిముఖానైవహ్యస్ప్రీణాతి । ఉపబర్హణం దదాతి । రూపాణ్యామవరుద్ధ్యై । అశ్వం బ్రహ్మణే । ఇన్ద్రియమైవావరున్ధే । ధేనుగ్ం హోత్రే । ఆశిష ఏవావరున్ధే । అనడ్వాహమధ్వర్యవే

वै । वह्निर्वा अन्नद्यम् । वह्निरध्वर्युः ॥ ४४ ॥ वह्नेः प्रैष वह्नि यज्ञस्यावरुद्ध्यै । मिथुनौ गावौ ददाति । मिथुनस्यावरुद्ध्यै । वासो ददाति । सर्वदेवत्यं वै वासः । सर्वानेव देवताः प्रीणाति । आदित्यदशभ्यो ददाति । द्वादश मासाः संवत्सरः । संवत्सर एव प्रतितिष्ठति । कामदुघं देयम् । अपरिमितस्यावरुद्ध्यै ॥ ४५ ॥

आदित्यै तृतीयमुपस्तीर्य तत्तेनावरुन्धत स्यादाज्यं तेनो रेतो ऽग्निरेकमेकमितासिहः गंसिन्दिर्यं पेत्प्रीत्यवरोहति ददात्यध्वर्यवे दद्यादेकं च ॥ ६ ॥

घृतश्चिद्धि स्तृतयमग्निः । संप्रियः पशुभिर्भुवत् । घृतद्रिस्तोकाय तनयाय यच्छ । वातः प्राण स्तृतयमग्निः । संप्रियः पशुभिर्भुवत् । स्वदितं स्तोकाय तनयाय पितुं पच । प्राचीमनु प्रदिशं प्रेहि विद्वान् । अग्नेरग्ने पुरो अग्निर्भवेह । विश्वा आशा दीद्यानो विभाहि । ऊर्जं नो धेहि द्विपदे चतुष्पदे ॥ ४६ ॥ अर्कश्चक्षुस्तृतयमः सूर्यः । संप्रियः पशुभिर्भुवत् । यत्ते शुक्र शुक्रं वर्च शुक्रा तनूः । शुक्रं ज्योतिरजस्रम् । तेन मे दीदिहि तेन त्वा ऽऽदधे । अग्निनाऽग्ने ब्रह्मणा । आयुषे व्यानशै सर्वमायुरुपव्यनशै । ये ते अग्ने शिवे तनुवौ । विराट्च स्वराट्च । ते मा विशेतां ते मा जिन्वताम् ॥ ४८ ॥ ये ते अग्ने

శివే తనువౌ । స్తురాట్స్వభిభూశ్చ । తే మా విశతాం తే మా జిన్వ-
తామ్ । యే తే అగ్నే శివే తనువౌ । విభూశ్చ పరిభూశ్చ । తే మా
విశతాం తే మా జిన్వతామ్ । యే తే అగ్నే శివే తనువౌ । ప్రభ్వీ
చ ప్రభూతిశ్చ । తే మా విశతాం తే మా జిన్వతామ్ । యాస్తే అగ్నే
శివాస్తనువః । తాభిస్త్వాఽఽదధే । యాస్తేఅగ్నే ఘోరాస్తనువః ।
తాభిరముం గచ్ఛ ॥ ౫౮ ॥

చతుస్రువే జిన్వతాం తనునస్త్రీణి చ ॥ 2 ॥

ఇమే వా ఎతే లోకా అగ్నయః । తే యదవ్యావృత్తా అధీ-
యేరన్న । శోచయేయుర్యజమానమ్ । ఘుర్మశ్శిర ఇతి గార్హప-
త్యమాదధాతి । వాతః ప్రాణ ఇత్యన్వాహార్యపచనమ్ । అర్క-
శ్చక్షురిత్యాహవనీయమ్ । తేనైవైనానాప్యావర్తయతి । తథా
న శోచయన్తి యజమానమ్ । రథన్తరమభిగాయతే గార్హపత్య
అధీయమానే । రాథన్తరో వా అయం లోకః ॥ ౫౯ ॥ అస్మిన్నే-
వైనం లోకే ప్రతిష్ఠితమాధత్తే । నౌమదైవ్యమభిగాయత ఉద్ధ్రి
యమాణే । అనన్తరితం వై వామదైవ్యమ్ । అనన్తరిత ఎవైనం ప్ర-
తిష్ఠితమాధత్తే । అథో శాన్తిరేవ వామదైవ్యమ్ । శాన్తమేవై-
వం పశవ్యముద్ధరతే । బృహద్భిగాయత ఆహవనీయ అధీయమా-
నే । బార్హతో వా అసౌ లోకః । అముష్మిన్నేవైనం లోకే ప్ర-
తిష్ఠితమాధత్తే । ప్రజాపతిరగ్నిమసృజత ॥ ౬౦ ॥ సోఽశ్వోఽవా-
లో భూత్వా పరాజైత్ । తం వారవన్తీయేనావారయత । తద్వా-

రవ స్థీయస్య వారవ స్థీయత్వమ్ । శ్రైష్ఠ్యేన శ్రైష్ఠీ అకురుత । తచ్ఛ్రైష్ఠ్య-
స్య శ్రైష్ఠ్యత్వమ్ । యద్వారన స్థీయమభిగాయతే । వార్తఘ్నుతైవ్య-
వైనం ప్రతిష్ఠితమాధత్తే । శ్రైష్ఠ్యేన శ్రైష్ఠీకురుతే । ఘుర్మశ్శిర ఇతి
గార్హపత్యమాదధాతి । సశీర్షాణమేవైనమాధత్తే ॥౬౧॥ ఉపై-
నముత్తరో యజ్ఞో నమతి । ద్రుదోవా ప్రషః । యద్రగ్నిః । సఉధీ-
యమాన ఈశ్వరో యజమానస్య ప్రశూ హింస్సిరోః । సంప్రియః
ప్రశుభిర్భవదిత్యాహ । ప్రశుభిరైవైనగ్ం సంప్రియం కరోతి । ప్రశూనా-
మహిగ్ంసాయై । ఛర్దిస్తోకాయ తనయాయ యచ్ఛేత్యాహ । ఆశిషమై-
వైతామాశాస్తే । వాతః ప్రాణ ఇత్యన్వాహార్యపచనమ్ ॥ ౬౨ ॥
సప్రాణమేవైనమాధత్తే । స్వదితంతోకాయ తనయాయ పితుం ప్రచే-
త్యాహ । అన్నమేవాస్మై స్వదయతి । పాహీమను ప్రదిశ్గం హేహీ
ద్వాసిత్యాహ । విభక్తిరైవైనమాహ । అథో నానావీర్యావైవైనం
కురుతే । ఊర్జంనో ధేహి ద్విపదై చతుష్పద ఇత్యాహ । ఆశిషమైవైతా-
మాశాస్తే । అరక్ష్యశ్చక్షురిత్యాహవనీయమ్ । అకో వై దేవానాం
మన్నమ్ ॥ ౬౩ ॥ అన్నమేవావరున్ధే । తేన మేదీద్విహీత్యాహ । సమి-
ద్ధఏవైనమ్ । అన్నశే వ్యానశ్ఇతి త్రిరుదిఙ్గయతి । త్రయఇమేలోకాః ।
ఏష్వేవైనం లోకేషు ప్రతిష్ఠితమాధత్తే । తత్తథానకార్యమ్ । వీక్షి-
తమప్రతిష్ఠితమాదధీత । ఉద్ధ్వలత్యైవాధాయాభిమన్త్రయతే । అవీ-
క్షితమేవైనం ప్రతిష్ఠితమాధత్తే । విరాట్చ స్వరాట్చ యాస్తే అగ్నే
శివాస్తనువస్తాభిస్త్వాఽఽదధ ఇత్యాహ । ఏతా వా అగ్నేశ్శివాస్త-

నువః । తాభిరేవైనగ్ం సమర్ధయతి । యాస్తే అగ్నే ఘోరాస్తనువ-
స్తాభిరముం గచ్ఛేతి బ్రూయాద్యం ద్విష్యాత్ । తాభిరేవైనం పరాభా-
వయతి ॥ ౬౪ ॥ స్రోకోఽసృజతైనమాధత్తేఽన్వాహార్యపచనం దేవా-
నామన్నమేనం ప్రతిష్ఠితమాధత్తే పఞ్చ చ ॥ ౮ ॥

శమ్యోగ్రర్భద్రగ్నిం మన్థతి । ఏషా వా అగ్నేర్వ్యృద్ధియా తనూః ।
తామేవాస్మై జనయతి । అదితిః పుత్రికామా । సాధ్యేభ్యో దై-
వేభ్యో బ్రహ్మౌదనమపచత్ । తస్యా ఉచ్ఛేషణమదదుః । తత్ప్రా-
శ్నాత్ । సా రేతోఽధత్త । తస్యై ధాతా చార్యమా చాజాయే-
తామ్ । సా ద్వితీయమపచత్ ॥ ౬౫ ॥ తస్యా ఉచ్ఛేషణమదదుః ।
తత్ప్రాశ్నాత్ । సా రేతోఽధత్త । తస్యై మిత్రశ్చ వరుణశ్చాజాయే-
తామ్ । సా తృతీయమపచత్ । తస్యా ఉచ్ఛేషణమదదుః । తత్ప్రా-
శ్నాత్ । సా రేతోఽధత్త । తస్యాఅగ్ంశశ్చ భగశ్చాజాయేతామ్ ।
సా చతుర్థమపచత్ ॥ ౬౬ ॥ తస్యా ఉచ్ఛేషణమదదుః । తత్ప్రాశ్నాత్ ।
సా రేతోఽధత్త । తస్యా ఇన్ద్రశ్చ వివస్వాగ్ంశ్చాజాయేతామ్ ।
బ్రహ్మౌదనం పచతి । రేత ఏవ తద్ధత్తే । పాశ్చన్తి బ్రాహ్మణా ఓ-
దనమ్ । యదాజ్యమున్ముచ్యతే । తేన స్రమిష్ఠోఽభ్యజ్యాదధాతి ।
ఉచ్ఛేషణాద్వా అదితిర్రేతోఽధత్త ॥ ౬౭ ॥ ఉచ్ఛేషణాదేవ తద్రేతో
ధత్తే । అస్థివా ఏతత్ । యత్సమిధః । ఏతద్రేతః । యదాజ్యమ్ । యదా-
జ్యేన స్రమిష్ఠోఽభ్యజ్యాదధాతి । అస్థ్యేవ తద్రేతసి దధాతి । త్రిరభిద-
ధాతి మిథునత్వాయ । ఇయతీర్భవన్తి । ప్రజాపతినా యజ్ఞముఖేన

సంమితాః ॥ ౬౮ ॥ ఇయతీర్భవన్తి । యుఞ్జన్తి పురుషా సంమితాః । ఇయతీర్భవన్తి । ఏతావద్వై పురుషే వీర్యమ్ । వీర్యసంమితాః । ఆర్ద్రా భవన్తి । ఆర్ద్రమివ హి రేతస్సిచ్యతే । చిత్రియస్యాశ్వత్థస్యాదధాతి । చిత్రమేవ భవతి । శ్రుతవతీభిరాదధాతి ॥ ౬౯ ॥ ఏతద్వా అగ్నేః ప్రియం ధామ । యద్ఘృతమ్ । ప్రియేణైవైనం ధామ్నా సమర్ధయతి । అక్షో తేజసా । గాయత్రీభిర్బ్రహ్మణస్యాదధ్యాత్ । గాయత్రచ్ఛన్దా వై బ్రాహ్మణః । స్వేనైవ ఛన్దసః ప్రత్యయనస్త్వాయ । త్రిష్టుగ్భీ రాజన్యస్య । త్రిష్టుప్ఛన్దా వై రాజన్యః । స్వేనైవ ఛన్దసః ప్రత్యయనస్త్వాయ ॥ ౭౦ ॥ జగతీభిర్వైశ్యస్య । జగతీఛన్దా వై వైశ్యః । స్వేనైవ ఛన్దసః ప్రత్యయనస్త్వాయ । తగ్ం సంవత్సరం గోపాయేత్ । సంవత్సరగ్ంహి రేతో హితం వర్ధతే । యద్యేనగ్ం సంవత్సరే నోపనమేత్ । సమిధః పునరాదధ్యాత్ । రేత ఏవ తద్ధితం వర్ధమానమేతి । న మాగ్ంసమశ్నీయాత్ । న స్త్రియముపేయాత్ ॥ ౭౧ ॥ యన్మాగ్ంసమశ్నీయాత్ । యది స్త్రియముపేయాత్ । నిర్వీర్యస్యాస్యత్ । నైనమగ్నిరుపనమేత్ । శ్వ ఆధాస్యమానో బ్రహ్మౌదనం పచతి । ఆదిత్యా వా ఇత ఉత్తమాస్సువర్గం లోకమాయన్ । తే వా ఇతో యన్తం ప్రతినుదన్తే । ఏతే ఖలు వావాదిత్యాః । యద్బ్రాహ్మణాః । తైరేవ సంత్వం గచ్ఛతి ॥ ౭౨ ॥ నైనం ప్రతినుదన్తే । బ్రాహ్మణా వదన్తి । క్వాసః । అగ్నిః క్తార్యః । యోఽస్తే ప్రజాం ప్రశాస్పృజినయతీతి । శలాకాస్తగ్ం రాత్రిమగ్నిమిన్ధీత । తస్మిన్నుపవ్యుషమ్ప-

రణీ నిష్టపేత్ । యథర్తవ్యాయ వాశితాన్యా విచ్ఛాయతి । తాదృగేవ తత్ । అప్తోమాహ్యా భస్త్యాగ్నిం మన్థతి ॥23॥ సైవ సాఽగ్నేస్సన్తతిః । తం మథిత్వాపాఙ్ఛ్యాముద్ధరతి । సంవత్సరమేవ తదేతో హితం ప్రజనయతి । అనాహితాగ్నిరిత్యాహుః । యస్సమిధోఽనాధాయాగ్నిమాధత్త ఇతి । తాస్సంవత్సరే పురస్తాదాదధ్యాత్ । సంవత్సరాదేవైనమవరుధ్యాధత్తే । యది సంవత్సరేఽనాదధ్యాత్ । ద్వాద్రశ్యాంపురస్తాదాదధ్యాత్ । సంవత్సరప్రతిమా వై ద్వాదశ రాత్రయః । సంవత్సరమేవాస్యాహితాభవన్తి । యది ద్వాద్రశ్యాం నాదధ్యాత్ । త్ర్యహే పురస్తాదాదధ్యాత్ । ఆహితా ఏవాస్యభవన్తి ॥ 24 ॥ ద్వితీయమపచ్ఛత్తుర్థమపచ్ఛదదిత్తే రేతోఽధత్త సంమితా ఘృతవతీభిరాదధాతి రాజన్యస్యైష ఛన్దసః ప్రత్యయనస్త్వేయీద్గచ్ఛతి మన్థతిరాత్రయశ్చత్వారిచ ॥ 25 ॥

ప్రజాపతిః ప్రజాఅసృజత । సరిరిచానోఽమన్యత । సతపోఽతప్యత । సఆత్మన్వీర్యమపశ్యత్ । తదవర్ధత । తదస్మాచ్ఛన్దాంస్యూర్ధ్వమసృజ్యత । సా విరాడభవత్ । తాందేవాస్తురా వ్యగృహ్ణత । సోఽబ్రవీత్ప్రజాపతిః । మమ వా ఏసా ॥ 26 ॥ దోహాయేవయుష్మాక్షమితి । సాతతోఽపాక్రామత్ । తత్ప్రజాపతిఃపర్యగృహ్ణాత్ । అథర్వాపితుం మేగోపాయేతి । సాద్వితీయముదక్రామత్ । తత్ప్రజాపతిఃపర్యగృహ్ణాత్ । నర్యప్రజాం మే గోపాయేతి । సాతృతీయముదక్రామత్ । తత్ప్రజాపతిఃపర్యగృహ్ణాత్ । శగ్ధంస్య ప్రథూన్మేగోపా-

యేతి ॥ 2౬ ॥ సాచతుర్థముదక్రామత్ । తత్పత్నీపతిఃపర్య గృహ్ణాత్ । సప్రథసభాంమేగోపాయేతి । సాపఞ్చమముదక్రామత్ । తత్పత్నీపతిఃపర్యగృహ్ణాత్ । అహేబుధ్నియమన్త్రింమెగోపాయేతి । అగ్నీవావసాతాన్వ్యక్రమత । తాన్పత్నీపతిఃపర్యగృహ్ణాత్ । అథోపక్ష్కైవ । పక్ష్కిర్వా ఏషా బ్రాహ్మణెప్రవిష్టా ॥ 22 ॥ తామాత్మన్నోఽధినిర్మిమీతే । యద్వగ్నిరాధీయతే । తస్మాద్వేతావన్తోఽగ్న్యఆధీయన్తె । పాక్ష్కం వా ఇదగ్ం సర్వమ్ । పాక్ష్కెనైవ పాక్ష్కగ్ం స్పృణోతి । అథర్వ పితుం మె గోపాయేత్యాహ । అన్నమైవై తేన స్పృణోతి । నర్యప్రజాంమే గోపాయేత్యాహ । ప్రజామైవై తేన స్పృణోతి । శగ్ంస్య పశూన్మె గోపాయేత్యాహ ॥2౮॥ పశూనైవైతేనస్పృణోతి । సప్రథసభాంమె గోపాయేత్యాహ । సభామైవైతేన్ద్రియగ్ం స్పృణోతి । అహేబుధ్నియ మన్త్రింమె గోపాయేత్యాహ । మన్త్రిమైవై తేన శ్రియగ్ం స్పృణోతి । యదన్వాహార్యపచనేఽన్వాహార్యం పచన్తి । తేన సోఽస్యాభీష్టఃప్రీతః । యద్దార్హపత్యఆజ్యమధిశ్రయన్తిసంపత్న్యా ర్యాజయన్తి । తేనసోఽస్యాభీష్టఃప్రీతః । యదాహవనీయె జుహ్వతి ॥2౯॥ తేన సోఽస్యాభీష్టఃప్రీతః । యథ్సభాయాం విజయన్తె । తేన సోఽస్యాభీష్టఃప్రీతః । యదావసథేఽన్నగ్ం హరన్తి । తేన సోఽస్యాభీష్టఃప్రీతః । తథాఽస్య సర్వేప్రీతా అభీష్టా అధీయన్తె । ప్రివసథమైమ్యన్నెవముపతిష్ఠతైకమేకమ్ । యథా బ్రాహ్మణాయ గృహేవాసినే పరిదాయ గృహానేతి । తాదృ-

గైవతత్ । పునర్వాగతోఽపతిష్ఠతే । సాభాగేయమ్మేవైష్టాం తత్ । సా తత ఊర్ధ్వా రోహత్ । సా రోహిణ్యభవత్ । తదోహిష్ణోర్వ రోహిణిత్వమ్ । రోహిణ్యామగ్నిమాదధీత । స్వ ఏవైనం యోనా-ప్రతిష్ఠితమాధత్తే । బ్రుధ్నో త్యేనేన ॥ ౮౦ ॥

ఏషాపశూన్గోపాయేతి ప్రవిష్టాపశూన్గో పాయేత్యా-హ జుహ్వతిష్ఠతే సప్తచ ॥ ౮౧ ॥

బ్రహ్మసంధత్తం కృత్తికాసూద్ధన్తి ద్వావ్రశసు ప్రజాపతి-వ్వాచో దేవాసురా స్తద్రగ్నిర్మోష్ట్రర్మశ్శిర ఇమేవై శమీగర్భాత్ప్ర-జాపతిస్సరిచ్చానస్సతపస్సతత్ప్రీర్వ్యందశ ॥ ౮౧ ॥

బ్రహ్మసంధత్తం తైద్రివ్యానథోశంత్వాయ ప్రాచ్యేపాంయద్రు-పర్యుపరి యథ్సద్యస్సోఽశ్వోఽవారోభూత్వాజగతీభిరశీతిః ॥ ౮౨ ॥

ద్వితీయప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ ఉద్ధన్యమానమస్యా అమైధ్యమ్ । అప పా-ప్మానం యజమానస్య హన్తు । శివా నస్సన్తు ప్రదిశశ్చతస్రః । శం నో భూతా పృథివీ తోకసాతా । శం నో దేవీరభిష్టయే । ఆపో భ-వన్తు పీతయే । శంయోరభి స్రవన్తు నః । వైశ్వానరస్య రూపమ్ । పృథివ్యాం పర్యస్రసా । స్యోనమావిశన్తు నః ॥ ౧ ॥ యద్దివం ద్యావో యద్వదః పృథివ్యాః । సంజగ్మానే రోదసీ సంబభూవతుః । ఊషాన్తకృ-